

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném předsedy Mgr. Marka Bedřicha a soudkyň JUDr. Hany Veberové a JUDr. Jitky Hroudové v právní věci

žalobce: **H. K. S., narozeného dne ...,**
afghánského státního příslušníka,
bytem naposledy v X,
toho času v X
zastoupeného Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.,
se sídlem v Praze 9, Kovářská 4

proti
žalovanému: **Ministerstvu vnitra České republiky,**
Odboru azylové a migrační politiky
se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, P. O. Box 21/OAM

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 9. 4. 2020, č. j. MV-11977-7/OAM-2020

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Vymezení věci

pokračování

1. Žalobce se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze, domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky (dále též „žalovaný“), ze dne 9. 4. 2020, kterým byla žalobci podle ustanovení § 123 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) stanovena povinnost uhradit Ministerstvu vnitra České republiky náklady spojené se správním vyhoštěním žalobce, což jsou náklady, které žalovanému konkrétně vznikly v souvislosti se zajištěním žalobce za účelem správního vyhoštění v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová a v obdobných zařízeních Bálková a Vyšní Lhoty v době od 15. ledna 2020 do 11. dubna 2020. Žalobci byla vyčíslena dlužná částka ve výši 21 052 Kč, kterou je povinen uhradit v patnáctidenní lhůtě od právní moci rozhodnutí.

Žalobní body

2. Žalobce v podané žalobě namítl, že žalovaný nepostupoval v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, nezjistil stav způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Dále si žalovaný neopatrnil dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a napadené rozhodnutí tak nelze považovat za přesvědčivé. Žalovaný rovněž nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a neprovedl důkazy, které jsou nezbytné k zajištění stavu věci. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je nedostatečné, pokud jde o úvahy, kterými se žalovaný řídil při hodnocení podkladů rozhodnutí a žalovaný nezohlednil, že žalobce jako nezletilá osoba bez doprovodu je zranitelnou osobou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu ve znění pozdějších předpisů.
3. Pokud jde o vlastní zajištění, žalobce má za to, že byl zajištěn v rozporu s platnými právními předpisy, což je dále předmětem řízení před Nejvyšším správním soudem. Žalobci bylo v rozporu s platnými právními předpisy uloženo správní vyhoštění, což je v době podání této žaloby předmětem odvolacího řízení před ředitelstvím služby cizinecké policie.
4. V bodě 3 podané žaloby žalobce popsal dosavadní průběh řízení a namítl, že dosud nebylo postaveno na jisto, zda zajištění žalobce bylo či nebylo v rozporu se zákonem. Žalobce trvá na svém přesvědčení, že s ohledem na svůj tvrzený věk a individuální situaci na dopady zajištění nezletilého bez doprovodu a podmínky zajištění v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová a v dalších zařízeních, jakož i délku zajištění, představovalo zajištění v případě žalobce nepřiměřený zásah do jeho základních práv garantovaných Listinou základních práv a svobod i Ústavním pořádkem České republiky. Za této situace sice správní orgán mohl řízení o určení výše nákladů na zajištění cizince zahájit, měl však řízení přerušit dle žalobce do doby, než bude pravomocně rozhodnuto o všech opravných prostředcích, které žalobce podal, a vymáhání nákladů zajištění, u kterého dosud nebylo postaveno na jisto, zda bylo provedeno v souladu se zákonem o pobytu cizinců, je podle názoru žalobce samo osobě nezákonné.

Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný se ve vyjádření k podané žalobě především zabýval popřením oprávněnosti žaloby a vyjádřil s ní nesouhlas, neboť žalobní tvrzení neprokazují nezákonnost vydaného rozhodnutí.
6. Žalobce byl zajištěn a umístěn v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty od 15. ledna 2020 do 11. dubna 2020 po té, co mu bylo vydáno rozhodnutí o zajištění ze dne 14. 1. 2020.

pokračování

Doba zajištění byla stanovena na 90 dnů. V souvislosti se zajištěním a správním vyhoštěním žalobce vznikly žalovanému za uvedené období výlohy, které jsou vyčísleny částkou ve výši 21 054 Kč. Jednotlivé náklady na den a na osobu za ubytování a stravu jsou podrobně stanoveny v napadeném rozhodnutí a plynou rovněž konkrétně ze spisu. Žalobce se mýlí, pokud zajištění cizince v souvislosti s jeho správním vyhoštěním považuje za nezákonné. O tom, že opak je pravdou, již rozhodl správní soud a žalobu žalobce odmítl. O kasační stížnosti dosud rozhodnuto nebylo. Zákonná úprava zajištění cizince za účelem správního vyhoštění a úhrada nákladů podle § 123 a 124 zákona o pobytu cizinců je zcela jednoznačná. Z tohoto důvodu žalovaný tvrdí, že napadené rozhodnutí bylo vydáno zcela po právu a netrpí nezákonností. Z tohoto důvodu žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Řízení před správním orgánem

7. Ze spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, byly zjištěny následující, pro rozhodnutí ve věci samé podstatné skutečnosti:
8. Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 14. 1. 2020, č. j. KRPE-3889-26/ČJ-2020-170022-SV, bylo rozhodnuto o zajištění žalobce podle ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 124 odst. 6 věta druhá zákona o pobytu cizinců. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 14. 1. 2020, doba zajištění byla stanovena na 90 dnů od okamžiku omezení osobní svobody.
9. Dne 10. 3. 2020 vydala Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Pardubického kraje, Odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 a 4 zákona o pobytu cizinců. Dne 15. 1. 2020 byl přitom žalobce umístěn do zařízení pro zajištění cizinců, z něhož byl propuštěn dne 11. 4. 2020.
10. Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra České republiky dne 9. 4. 2020 provedla konečné vyúčtování nákladů spojených se zajištěním cizince za účelem správního vyhoštění cizince. Na podkladě soustředných písemných materiálů pak zahájil správní orgán řízení ve věci úhrady nákladů spojených se zajištěním cizince za účelem správního vyhoštění.
11. Za dobu od 15. 1. 2020 do 11. 4. 2020 vznikly České republice celkové náklady ve výši 21 054 Kč, z toho za stravu 9 744 Kč a za pobyt v zařízení pro zajištění cizinců ve výši 11 310 Kč. Žalobce z těchto nákladů uhradil částku 2 Kč. Z tohoto důvodu podle § 146 odst. 1 zákona o pobytu cizinců byla zbývající částka uhrazena z finančních prostředků státu a na cizinci zbývá doplatit částku 21 052 Kč.
12. Rozhodnutím ze dne 9. 4. 2020, č. j. MV-11977-7/OAM-2020, uložil žalovaný správní orgán žalobci povinnost uhradit České republice náklady spojené se zajištěním cizince za účelem správního vyhoštění ve výši 21 054 Kč. Žalobci byla uložena povinnost doplatit dlužnou částku 21 052 Kč do 15 dnů ode dne nabytí právní moci na konkrétní specifikovaný účet. Z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, že by v průběhu správního řízení nebylo zjištěno, že by žalobce byl na území České republiky zaměstnán bez povolení k zaměstnání nebo platného oprávnění k pobytu, proto má povinnost uhradit tyto náklady

pokračování

sám. Správní orgán pak neshledal žádný důvod, který by bránil ideálně rozhodnutí a rozhodl tak, jak ve výroku rozhodnutí uvedeno.

Řízení před soudem

13. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před žalovaným správním orgánem z hlediska žalobních námitek uplatněných v podané žalobě a při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Vzhledem k tomu, že žalobce ani žalovaný správní orgán na výzvu soudu výslovně nepožádali o nařízení ústního jednání, vyjádřili tím mlčky svůj souhlas se zamýšleným postupem soudu rozhodnout ve věci samé bez nařízení ústního jednání. Městský soud v Praze proto postupoval podle § 51 odst. 1 s. ř. s. a o podané žalobě rozhodl, aniž ústní jednání nařizoval. Věc soud posoudil takto:
14. Podle ustanovení § 123 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, náklady spojené se správním vyhoštěním se uhradí z peněžních prostředků cizince, který má být vyhoštěn na základě rozhodnutí o správním vyhoštění. Nelze-li uhradit náklady z jistoty ani z peněžních prostředků cizince, uhradí je plně nebo jejich zbývající část osoba, která se k tomu zavázala v pozvání ověřeném policií, nebo jde-li o výzkumného pracovníka, výzkumná organizace, která se k tomu písemně zavázala; výzkumná organizace uhradí náklady spojené se správním vyhoštěním vzniklé do šesti měsíců ode dne skončení platnosti dohody o hostování. Nelze-li uhradit náklady podle odstavců 1-3, jsou povinni tyto náklady uhradit plně nebo jejich zbývající část postupně a) ten, kdo cizince zaměstnal bez povolení k zaměstnání, b) ten, kdo zaměstnání bez povolení k zaměstnání zprostředkoval, c) dopravce, který nesplnil povinnost podle ustanovení § 104.
15. Podle ustanovení § 123 odstavec 4 zákona o pobytu nelze-li náklady spojené se správním vyhoštěním uhradit podle předchozích odstavců, nese tyto náklady a) policie, jde-li o cizince zajištěného podle zvláštního právního předpisu, b) ministerstvo v ostatních případech. Podle odstavce 5 téhož právního ustanovení se do nákladů spojených se správním vyhoštěním zahrnují náklady na ubytování a stravování, přepravní náklady a ostatní nutné peněžní náklady. Podle odstavce 6 téhož právního ustanovení nejsou-li náklady spojené se správním vyhoštěním cizince uhrazeny z peněžních prostředků cizince, stanoví policie nebo ministerstvo rozhodnutím, kdo a v jaké výši je povinen tyto náklady nebo jejich část uhradit. Rozhodnutí nabývá právní moci doručením nebo odmítnutím převzetí.
16. Z výše uvedeného ustanovení zákona tedy vyplývá, jakým způsobem je realizována úhrada nákladů spojených se správním vyhoštěním. Je skutečností, že osoba, o jejímž vyhoštění bylo rozhodnuto, není jediným subjektem, kterému může vzniknout povinnost tyto náklady uhradit. Ostatním subjektům (osobě, která se k tomu zavázala v pozvání ověřeném policií, ten, kdo cizince zaměstnal bez povolení k zaměstnání, ten kdo takové zaměstnání zprostředkoval, či dopravce, který porušil povinnost podle ustanovení § 104 zákona č. 326/1999 Sb.) tato povinnost rovněž svědčí, avšak nikoli bez dalšího, ale teprve tehdy, pokud nastanou právním ustanovením předpokládané okolnosti, zejména to, že nelze uhradit tyto náklady jiným předpokládaným způsobem (z jistoty resp. z peněžních

pokračování

prostředků cizince). Skutečnost, že zákon tuto povinnost neukládá pouze cizinci, ale v návaznosti na splnění zákonných předpokladů případně i jiné osobě, však neznamena, že cizinci ke zproštění se povinnosti k úhradě nákladů správního vyhoštění resp. k závěru o nezákonnosti rozhodnutí ukládajícího povinnost úhrady nákladů cizinci, postačuje tvrzení učiněné ve správním řízení o tom, že cizinec peněžními prostředky nedisponuje.

17. Jinými slovy, napadené rozhodnutí není nezákonné jenom proto, že žalobce tvrdí, že k úhradě nákladů nemá prostředky. To, zda lze následně rozhodnutí o povinnosti uhradit náklady zajištění v důsledku vydání rozhodnutí o správním vyhoštění vykonat, tj. vynutit splnění povinnosti k úhradě těchto nákladů po žalobci, nelze směřovat s tím, zda byly či nebyly splněny podmínky pro vydání rozhodnutí ukládající povinnost žalobci či s tím, že zákon dává správnímu orgánu v takovém případě oprávnění požadovat náhradu nákladů po jiném subjektu.

Posouzení důvodnosti žaloby soudem

18. Soud považuje nad rámec výše uvedeného za potřebné připomenout, že to byl žalobce, kdo nesplnil povinnosti uložené mu právními předpisy, pokud nebylo prokázáno, že na území České republiky vstoupil a dále na něm pobýval s platným vízem a platným cestovním dokladem. Proto mu bylo uloženo správní vyhoštění. Žalobce však tuto podstatnou okolnost ve své argumentaci přehlíží. Žalobce nebyl v pozici, kdy by se mohl sám rozhodovat, zda chce či nechce být nadále zajištěn v souvislosti se správním vyhoštěním. Vzniklá situace je důsledkem toho, že žalobce již dříve na území českého státu nerespektoval právních povinností a proto nemůže vzniklou situaci ani klást za vinu správním orgánům. Zajištění žalobce nebylo realizováno v závislosti na tom, zda žalobce s tímto postupem souhlasí či nikoli, ale jako následek rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce při splnění podmínek, které tento postup odůvodňují.
19. Na tomto místě je třeba poznamenat i to, že předmětem soudního přezkumu v této právní věci bylo výhradně rozhodnutí o uložení povinnosti zaplatit částku 21 052 Kč. Rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce předmětem soudního přezkoumání nebylo a ani být nemohlo, neboť jde o zcela samostatné rozhodnutí, vydané v odlišném správním řízení a podléhající jinému právnímu režimu jak řádných a mimořádných opravných prostředků, tak i přezkumu v rámci správního soudnictví. Lze dospět k závěru, že žádné právní ustanovení zákona o pobytu cizinců ani jiného obecně závazného právního předpisu neváže rozhodnutí o povinnosti hradit náklady podle ustanovení § 123 zákona o pobytu na jejich účelnost, efektivitu, smysluplnost, když z dikce zákona jednoznačně vyplývá, že jde o náklady na zabezpečení nejnutnějších potřeb cizince, zejména na jeho ubytování a stravování, bez nichž by cizinec nemohl existovat. V řízení o uložení povinnosti cizince uhradit náklady spojené s vyhoštěním není soud oprávněn ani povinen posuzovat otázku, zda cizinec je či není zranitelnou osobou podle ustanovení § 2 odstavec 1 písm. l/ zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů. Soud tedy neshledal důvodnou námitku, že žalovaný správní orgán nepostupoval v souladu se zákony a ostatními právními předpisy.
20. K žalobcově námitce, že žalovaný správní úřad porušil ustanovení § 3 správního řádu, když při svém rozhodování o vydání napadeného rozhodnutí nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, Městský soud v Praze dospěl k závěru, že k takovému porušení uvedeného ustanovení žalovaným nedošlo. Správní orgán postupoval

pokračování

při vydání rozhodnutí přesně podle příslušného zákona, s pečlivým zjištěním stavu věci a odůvodněním každého svého rozhodnutí, aby o nich nebyly žádné pochybnosti a v nezbytném rozsahu pro řádné rozhodnutí věci. V souvislosti se řízením ve věci správního vyhoštění cizince lze nárok žalovaného na úhradu nákladů odvozovat bezprostředně již od úkonu správního orgánu, jímž bylo vydání rozhodnutí o zajištění žalobce. Je tomu tak proto, že právní úprava chrání Českou republiku před cizinci, kteří se v okamžiku svého zajištění na území České republiky pohybují bez platného povolení.

21. Požadavky na odůvodnění správního rozhodnutí ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu se správní soudy ve své judikatuře zabýval již mnohokrát: „*Odůvodnění je shrnutím všech zjištěných skutečností odůvodňujících výrok rozhodnutí. Musí proto plně odpovídat skutečným výsledkům provedeného řízení. Správní řád výslovně určuje, že v odůvodnění se uvedou skutečnosti, které byly podkladem rozhodnutí, způsob, jakým byly hodnoceny provedené důkazy a ostatní podklady, a konečně i úvahy, které vedly k aplikaci konkrétního právního předpisu na projednávanou věc*“ (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2006, č. j. 4Ads 23/2004 – 49, či ze dne 25. 7. 2017, č. j. 2Azs 253/2017 – 37, oba dostupné na www.nssoud.cz). Správní orgán v nyní posuzované věci těmito požadavkům dostal, když se podrobně zabýval stěžejní otázkou, tj. zda byly v posuzovaném případě naplněny podmínky ustanovení § 123 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, přičemž soud se s jeho závěry zcela ztotožňuje i po věcné stránce. Soud neshledal při hodnocení zjištěného skutkového stavu věci žádné důvodné pochybnosti, nezjistil porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které by mělo či mohlo mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí, ani nezjistil, že by bylo rozhodováno v neprospěch žalobce v rozporu s principy ochrany jeho subjektivních veřejných práv, základních práv a svobod.

Závěr a náklady řízení

22. S poukazem na shora uvedené důvody soud žalobu s odkazem na ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
23. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému správnímu úřadu v řízení žádné náklady nad rámec běžných činností správního úřadu ani nevznikly. Proto soud rozhodl soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v

pokračování

jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 14. prosince 2020

Mgr. Marek B e d ř i c h ,
předseda senátu